

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor.
Fél évre 4

Egész évre 8 kor.
Egyes szám ára 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadói hivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A történelmi időszámítás 1907-ik határkövéhez értünk, melynél önkéntelenül visszatekintünk az élet folyásának megfutott útjára s fűrkésző tekintetünk az előttünk levő ösvény szűrködébe mélyed.

A forgalom közvetítésére, az érintkezés biztosítására szolgáló közlekedési uton haladó vándor a nevezetesebb utjelzőnél akaratlanul is megállapodik, letörli homlokáról a verejtéket s bár a szembátár elfődi, mégis az elérendő cél felé tekint.

Igy vagyunk ma a tülekedő, a zsidobongó élet útján, az új esztendő küszöbén.

Küzdelmes, nehéz, fárasztó volt az elmult esztendő s jogosult megnyugvással tekintünk arra vissza, mert felemelő önértéssel elmondhatjuk, hogy amennyiben a viszonyok alakulása céltudatos alkotásokat követelt, ezeknek alapkövét, lerakta Petrozsény község közönsége s bár a jövő homálya fődi, lelki szemeink előtt feltárul az előttünk álló feladat, a mely elől kitérni nem lehet.

Hogy magunkról, lapunkról szóljunk, ezt is indokoltá teszi az évforduló, annál inkább, mert ma lépünk pályafutásunk második évtizedébe. A letűnt decennium tanúságot tesz lapunk létjogosultságáról s arról, hogy e szerény sajtótermék hűen, becsületesen megfelelt feladatának. Mint az események krónikása megfigyeltük a köz- és társadalmi élet minden jelentősebb mozzanatát. A küzdelem sikerének dicsőségéből részt nem kér-

tünk, de magából a küzdelemből kivettük részünket. Kérkedés nélkül rámutathatunk, hogy számtalan üdvös eszmét pendítettünk meg és segítettünk diadalra a sajtó erejével.

Mint az útszálon őrtálló trombitás csak hangunkat hallattuk, a haladás irányát, vagy a fenyegető veszedelmet jeleztük vagy az idők folyama által felszínre vetett teendőkre irányítottuk a figyelmet. Igyekeztünk hasznára lenni a köznek, melynek érdeke életre hívta s fentartotta lapunkat. Ez a megnyugtató öntudat tölt el minket az évforduló határkövével s fokozza lelkesedésünket s pályafutásunk folytatására izmosítja erőnket, emeli becsülgunkat, mert joggal elmondhatjuk, hogy: „Nem éltünk hiába!”

Általában a Zsilvölgy, de különösen ennek gőepontja: Petrozsény közéleti tevékenysége képezte s képezendi jövőre is megfigyelésünk, ismertetésünk tárgyát s közölgainak megvitatásával kívánjuk előmozdítani azt a hazafias és kulturális feladatot, amely erre a rohamosan fejlődő nagyközségre, általán a természet mérhetlen kincseivel megáldott Zsilvölgyre vár, ahol a nemzeti eszme tisztelgetet parancsoló zászlója immár győzedelmesen lobog s arra kell közös erővel munkálnunk, hogy egy szívvel, egy lélekkel, hazafias felbuzdulással egyesüljünk e szent zászló alatt nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül.

A Petrozsény községre váró feladatokat a közel- és távolabb jövő átláthatlan homálya nem fődi. Tisztán áll az az intézkedésre hivatott tényezők előtt. A megkezdett uton haladva oda kell fejleszteni ezt a községet, hogy mint e vidéknek kereskedelmi, ipari s forgalmi központja megfelelhessen

államérdeket képező missziójának. A közalkotások egész sorozata vár létesítésre. A jövőbe vetett tekintet megvalósulva kívánja látni az állami főgimnáziumot, a községházat, a kir. járásbírószágot, a katonai helyőrséget, szervezett rendőrséget s tűzoltóságot, szabályozott s biztosított forgalmat a szurduki nemzetközi uton, szabályozott utcákon a járdákat, kövezetet, vízvezetékét, csatornázást, közvilágítást, szóval a haladásnak mindazon alkotó elemeit, melyek kulturális, egészségügyi, szépitészeti, közgazdasági és egyéb köztekintetéből elutasíthatlanok. Az utóbbi évek, különösen a multeszendő közéleti akciója az érintett közalkotások létesítésére irányult azon az uton, melyen a jövőben is haladni kell. Ezek a gondolatok nyomulnak előtérbe az újv köszöbén, ezeknek mielőbbi megvalósulása képezi a közóhajást és az előttünk álló cél elérése képezi törekvésünket.

A községi költségvetés.

A letűnt év utolsó napján délután tartott rendkívüli közgyűlésen tárgyalta Petrozsény község képviselőtestülete az 1907. évi költségvetést. A közgyűlés lefolyásáról jövő számunkban referálunk s ezúttal az előjáróság által előterjesztett, általánosságban s részleteiben elfogadott költségvetést ismertetjük a következőkben:

I

A község közigazgatási és háztartási kiadása fedezésére szolgáló bevételek:

1. Mult évi pénztári maradvány 248,03 kor. 2. Államkölesütkötvény kamatai 1300 korona tőke után 54,60 kor. 3. Italmérési kártalanítási kötvény 40100 korona tőke után 45% 1804,50 kor. 4. Vásárvám jövedelem 2200.— kor. 5. Adóbehajtási költségekből

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYÁJA.

A SZERETET ÜNNEPÉN. *)

Oh égi szeretet ragyogó ünnepe!

Gazdagnak, szegénynek legtisztább öröme:
Üdvözlünk, köszöntünk hálás érzelemmel,
Boldog vigassággal, ártatlan örömmel.

*

Egy hosszú esztendő az idő kerekén

Nehézkés tempóban a mint leperegven:

Mily áldás tiúáknak vala szentamúja...

Ember-embertársát csakhogy föl nem falta.

*

De a szent Karácsony varázseréjével

Csodálatos módon mindent kiengesztel.

Király, avagy koldus, gazdag és a szegény:

Mindnyáján emberek; nincs senki jövevény.

*

Isteni szeretet lángol a szívekben;

Siet egyik, hogy a másikon segítsen,

A dúsnak megnyílik szíve és erszénye

Szól: a szegénynek is legyen most öröme.

*

Oh mert a szeretet nem tesz különbséget;
Nem ismer egyebet, csak egyenlőséget.
Mint az Isten napja, úgy szórja sugarát,
Hogy érezze minden fényes ragyogását.

*

Érzik is, lám érzik a szegények s árvák:
Kik a szabaditót réges-régen várták,
S im angyal jött égből, az Isten küldte le,
Hogy egy jó asszonynak szívét megihlesse.

*

A jóságos asszony gyalog és egyedül
Házról-házra kelve: csak egy célért hevül.
Csak egy cél, egy eszme, egy nemes buzgalom
Üzi, hajlja véges-vegig az utcákon.

*

Kora reggel kezdi s este is folytatja,
Nincs előtte ajtó, mely ki ne tárulna.
Jaj! Uram, Istenem hiszen koldulni jár,
S kérő szavának im senki ellent nem áll!

*

De hát vajjon miért zörget az ajtókon
Mikor pihenhetne kényelmes pamlagon?
Hisz nincs rászorulva senki filléjére:
Övé a boldogság minden föltétele.

Oh az a jóságos könyörülő szíve
Az hajlja, kergeti szüntelen mindegyre.
Magára vállalta sokaknak a gondját,
Hogy enyhítse meg az árvák nehéz sorsát.

*

Vállára vette a szegénység keresztjét,
Hogy megkönnyítse a nyomorgóknak terhét.
Alamizna-perselyt hordozott magával;
Adakozóként is elől járt példával.

*

Ti kicsiny társaim, nyomor martyrjai!
A földi jólétnek mostoha gyermeki:
Tegyétek össze kis sovány kezeitek
S a jó Istenhez egy fohászt emeljétek.

*

Kérjétek, kérjétek az Egek nagy Urát,
Hogy jötevdinkre hintse bő áldását.
Fogadjátok meg, hogy jó gyermekek lessetek,
S az adakozókról meg nem feledkeztetek.

*

A jótékonyágnak nemes szívü hőstét
Áldja meg az Isten az ő minden léptét.
Köszönet és hála az adakozóknak
S mindazoknak a kik értünk fáradoztak.

Salló Károly.

*) Szavalták az áll. elemi iskola Karácsonyfa ünnepélyén.

800.— kor. 6. Vághid jövedelemből házi kezelés mellett 3400.— kor. 7. Toloncköltség terítmény 200.— kor. 8. Tancmultság és mutatrányokból stb. a helyhatósági engedély után 300.— kor. 9. Szegényeknek kórházba szállításából költségterítmény 200.— kor. 10. Az államilag segélyezett községi gimnázium felügyelő bizottságától 30000 korona után tőke és kamat törlesztéshez hozzájárulás 1470.— kor. 11. Marhajárlat beszerzésből megtérítés 400.— kor. 12. Előre nem látható jövedelem 1000.— kor. Összesen: 12077.13 kor.

13. A község 120766 kor. 36 fillér egyenes állami adójából a községi pótdómentesek 1258 kor. 40 fillér adóját levonva községi pótdó kivétési alapul marad 119507 kor. 95 fillér, ehhez hozzáadva a mentes ház- és házostályadó alapot, mely 5288 kor. 28 fillér, tehát az I. csoportra, melynél a fedezetlen szükséglet 37016 kor. 59 fill., ezen összeg fedezésére 124796 kor. 23 fillér adóalap után egy koronára esik 30% fillérrel 37438.86 kor.

A III. csoportra, melynél a fedezetlen szükséglet 8107 kor. 26 fillér, ezen összeg fedezésére 70322 kor. 71 fillér adóalap után egy koronára esik 11% fillérrel 7735.49 kor. Az összes bevétel lesz tehát 57251.48 kor.

I.

Községi, közigazgatási és háztartási kiadások;

1. A község mint jogiszemély államiadó, pótdó, utadó stb. tartozásai: 100.— kor. 2. Fizetések a B) alatti kimutatás szerint: 18706.22 kor. 3. Általány és egyéb illetmények a C) és D) alatti kimutatások szerint: 4080.— kor. 4. Községi irodahelyiség bérlete 1300.— kor. 5. Adóbehajlati költségekre: 960.— kor. 6. Utcái, irodák, kórház világítására felhasználandó kölaj: 1500.— kor. 7. Toloncellátás és kísérlet: 300.— kor. 8. Törvénykönyvek, rendeletektára, szaklapokra és nyomtatvány szükségletre 450.— kor. 9. Községi toronyóra kezelés: 80.— kor. 10. Marhavásártér, köz-vághid, gyepmesteri lakás, fertőző kórház, dögtér jókarban tartása, tatarozás, tűz eleni biztosítás, közterek, utcák, tisztogatása és szemét hordás: 2000.— kor. 11. Irodák, rendőrszoba, községi őrszoba, vághidfelügyelő, kórház, tolonczárka fűtésére, tüzelőanyag: 1200.— kor. 12. Elhagyatott községrelyre szorultak temetés és eltakarítás költségei: 300.— kor. 13. Közkórházba szállítandó betegek, kisérlőnek költségei és egyéb kiadásai: 200.— kor. 14. Községi kórházban elhelyezett ellátási költsége és más községrelyre szorultak segélyezésére és kegydíjak a G) kimutatás szerint: 1584.— kor. 15. Szegény iskolás gyermekek részére tanszerek, tankönyvek és ruházat beszerzésére 100.— kor. 16. Megyei árvaházhoz évi hozzájárulás 250.— kor. 17.

Államilag segélyezett iparostanonciskola fentartásához községi hozzájárulás 119507 K 95 f. $\times$ 2% 2390.16 kor. 18. Államilag segély. Petrozsényi községi főgimnázium javára 5 ik évre esedékes összeg 500.— kor. 19. Államilag segélyezett Petrozsény községi főgimnázium fentartásához évi hozzájárulás 6000.— kor. 20. Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesülettel felvett 120.000 kor. községi kölcsön évi törlesztése, tőke és kamat (esedékes január 20, július 20-án a 2966 korona 80 fillér): 5933.60 kor. 21. Tanköltségek összeírását teljesítő díjazására 300.— kor. 22. Fertőtlenítő gőzgép kezelése költségeire 400.— kor. 23. Szentferencrendi nővérek által fentartott polgári leányiskola felszereléséhez 2000 korona hozzájárulásból 1907. évre eső összeg 500.— kor. 24. 60/906. kgy. sz. alatt a községi alkalmazottaknak megszavazott drágasági pótlék 1906. évre. 2015.— kor. 25. Heinrich Victor községi tb. mérnök megjutalmazása 1906/907 évekre 800.— kor. 26. Telefon-díj és fentartási költség 120.— kor. 27. Marhajárlatok beszerzése 400.— kor. 28. Jegyszüketlet biztosítása 200.— kor. 29. Állami óvoda hozzájárulás 1907. évre 500.— kor. 30. Állami néptanítók nyugdíjára 1906. és 1907. évre 432.— kor. 31. Elhagyott gyermekek után a gyermekmenhely költségeire 800.— kor. 32. I. bíró és jegyző napidíj és utazási költség általány (Budapestre kiküldetés kivételével) 100—400 k. 800.— kor. 33. Előre nem látható vegyes kiadásokra 2000.— kor. Kiadás összesen 57200.98 kor. Ezzel szemben a bevétel 12077.13 kor. Pótdó által fedezendő 45123.85 koronára.

Mükedvelői előadás.

A petrozsényi bányaaltszti olvasóköz-mükedvelői karácsony másodnapján a Wágner-szálloda nagytermében táncal egybekötött mükedvelői előadást rendeztek.

Az előadás sikerét előre biztosították a szereplők, kiket az ezt megelőző előadásokból előnyösen ismer Petrozsény közönsége.

Ez alkalommal színre került Guthy Soma és Rákosi Viktor „Tartalékos férj” című 3 felvonásos bohózata.

Mielőtt a minden ízében kitűnően sikerült előadás megtartására térnénk, elismeréssel kell adoznunk a rendezőségnek az előadott darab kiválasztásáért, hogy szakított az eddigi szokással, mely csak a közelmúltban is divott, hogy nagy jártasságot, elméleti és gyakorlati tudást igénylő s hivatásos művészek képességét is próbára tevő darabot adtak elő, mintegy példaképsépen a Zsvölgyében működő többi mükedvelőknek, kik óriási dimenziójú darabok előadásával kísérleteznek.

Ezuttal magyar színi irodalmunk oly kitűnő termékét választották ki előadásra, mely arányban állott tehetségükkel és az előadás sikerét biztosító rendezés körül-ményeivel.

Megmutatta az a nagy siker, mit e derék mükedvelőink elértek, hogy a darab megválasztása mily fontos kérdés és ugy a mükedvelők lelkes törekvése, mint a nézőtér közönségének igénye eddig példátlan ki-elégítést nyert.

Láttunk oly kabinet alakokat, a milyeneket hívatásos művészekről is ritkán láttunk. Pajzán jókedv a színpadon, harsógó hahota és lelkes taps a néző ténen.

Gördülékeny egybe-vágó előadás, kitűnő rendezés pompás szereptudás és a mozdulatok helyes megválasztása jellemezték az előadást. Marossy Vincze, „Bukavics Menyhértje” pompás és elegáns kabinet alak volt kezdetűl végig, a nyílt színen nyert tapsokat méltán és igazán kiérdemelte. Marossy Vincéné — „Teréz”-ze az „enni való” anyósok megtestesülése volt, a közönség lelkesen tapsolta kedvencét kit a felejtethetetlen „Nagy-mama” előadásából előnyösen ismer.

Kacagató alakot hozott a színpadra Müller Alajos, Timár Zoltán orvos személyesítője. Terjedelmes és sok rutint kívánó szerepét sok ügyességgel adta elő.

Lázár Róza Éva szerepében ügyes és kedves volt. — Opra János „Csillám Olivérja” tetűtől talpig elegáns gavallér volt.

Kacagató, karakterisztikus, szerelem féltő táncmestert mutatott be Tóbiás Márton „Brencsán” táncmester szerepében sok ügyességet árult el pompás alakításával.

Az est fényét emelte Schierl Józsefné „Dorottya” szerepében, kinek remek dalait, melyet a bányatársulat zenekara Pán dirigens vezetése alatt kísért, frenetikus tapsokkal jutalmazott a közönség.

Örök derűtséget hozott a színpadra, Jecskel József a magát reggeltől estig pofoztató és este öt piculáért táncoló, Hólyag Tóni szerepében. Kabinet alak volt, Dókány Imre Popovka karmester szerepében, kinek méltó partnere volt Tóbiás Mártonné, ki a szerelmes vén kisasszonyt sok hűséggel személyesítette.

Az előadás sikeréhez hozzá járultak: Reint Károly „Ponty ur”, Pitner Sándor „Oszkár” és Müller Miczi Borecsa szerepében.

A közönség, mely zsufolással töltötte meg a néző termet, mind végig hálás tapsokkal jutalmazta a derék mükedvelők törekvését és egy felejtethetetlen est, kedves emlékével tavozott.

Az előadást kivilágos kiviradtig tartó tánc követte.

Az erkölcsi sikert, nagy anyagi siker is követte

Milyen volt Krisztus?

A nazarethi Jehosuahnak egy hiteles arcképe sem maradt reánk, nemcsak képben, de még leírásban sem. Nem tudjuk: milyen volt Krisztus? Szőke volt-e, vagy vörös hajú, mint az árja fajok férfai, avagy sápadt arcú, fekete szakállu, ami a szemitákat jellemzi? E bizonytalanság dacára alig volt a művészethistóriának számottevő művésze, ki meg ne próbálkozott volna azzal a hatalmas feladattal, hogy a Megváltó vonásait, az ő emberi külsejét megkonstruálja, ugy, amint azt átérezni, amint áhitatos ihletében elképzelni tudta.

A Krisztus-ábrázolások legrégibb darabjaihoz számos legenda fűződik. Ilyen legenda szól az Abgarus vagy Edessa képről, melynek legrégibb másolata a genuai San Bartholomeo egyház tulajdonában őrzetik. Az apokrif evangéliumok egyikeben ugyanis egy levelet találunk, melyet Abgarus irt volna Krisztushoz, felajánlván neki a mezopotámiai Antiochia egyik kis tartományának, Edessának vendégszeretetét. Abgarus súlyos beteg lévén, egyik kamarását, Ananiást, ki egyszersmind művész is volt, küldte e levéllel Krisztushoz. Ananiás átadta ura levelét s kérte az Űdvözítőt, jöjjön el hozzájuk, hogy urát meggyógyítaná, vagy legalább engedné, hogy arcképét megfesse az ő beteg ura számára.

Jézus levelet irt, melyben megköszöni Abgarus meghívását és kimenti magát, hogy oly meszire nem mehet el hozzá. Ananiásnak pedig megengedte, hogy ügyességét megkísértsse. Am a kamarás művész hiába fáradozott, minden percben más arckifejezes vonult el rajta és sugárzó ragyogásával majd megvakította a a szegény művészt. Végre a Megváltó megkönnyörült Ananiás szenvedéséin, egy kendőt kért tőle, megmosván arcát, megtörülközött vele s ugy adta át Ananiásnak, rajta arcának hű másával, a legtermészetesebb színekkel, amelyet a művész hiába igyekezett eltálatni.

E kép azután számos csudát tett volna, amig Abgarus kezeihez jutott, aki a szent arc láttára azonnal meggyógyult.

Ily legendás Krisztus-ábrázolat az ugynevezett: „Veronica”, a katolikus egyháznak szentégs gyanánt őrzött kincse. Erről azt mondja a hagyomány, hogy Krisztus már utban volt a Golgotha felé, midőn a Via Dolorosan keresztje sulya alatt roskadozva, épen ama asszony háza előtt rogyott volna össze, kit pár nap előtt súlyos betegségéből gyógyított ki s akit Berenice-nek (Veronikának) hívtak. Ez látva az Űdvözítő nyomorúságát, részvételre gerjedt iránta s átnyújtotta neki fátylát, hogy letörölje vele porral és véres verejétkkel ellepett arcát. Krisztus elfogadta a kendőt s köszönete jelűl rajta hagyta félséges arca vonásait. E kendő később Rómába került s azóta a Szent Péter templom külön ereklje kápolnájában őrzik.

A művészetiöríában először a bizánci művészek képein jelenik meg Krisztus, akik keskeny, hegyes, többnyire szakálltalan arccal ábrázolják, tágra nyílt, a semmiségbe meredő szemmel, lapos, gondolat nélküli homlokkal, amint babaszerű szépséget sugározva tapad bele a muzivikus arany hátérbe. Űltönye merev ráncokban takarja el vézma, sovány testét.

Van Eyk, Van der Weyden, Memling, Goes és Gerard David bajusz nélküli festik. Giotto a paduai arenában saját szigorát és nyerseséget rejtí bele arcába. Michel Angelo a sistina utolsó ítéletében a fellegeken trónolva csupasz képű Herkulesnak örökíti meg, isteni hatalmát a feszülő izmok fizikai formáival szimbolizálva.

Raffael többnyire a gyermek Jézust festette — az idült a tragédia helyét — míg Leonardo iskolája gyengéd szépségre törekedett. Coreggio vatikáni Krisztusa szakállas gyermekarc. Tizian áhitatos színeivel keltett valóságos érzéseket. Rubens többnyire profilban, merész, kutató szemekkel festi, ugy, amint Van Dyck, csak hogy ez még enyhébben, még mérsékeltebben és több érzéssel. Dürer „Fájdalom embere” a szenvedés glóriájával hat meg. Velasquenál véres hajfűrtök rejtik

el Krisztus arcát, Holbein rémesen realizstikus hullát fektet élénk hosszában, halál és felbomlás összes borzalmaival. Veronese nagy vendégségein, mint közönséges uri vendéget látjuk, kire csak hosszas keresés után akadunk rá a csoportozatokban.

Rembrandt volt az első, ki Krisztus ábrázolásakor az embert kereste. Száforintos lapján a betegeket gyógyító Krisztus alakjában ez meg is közelítette.

A barokk művészek fáradhatatlan csapata mégis inkább a Rubens kontőse csücskébe kapaszkodik, az ő drámai színeit utánozzák az ő ereje nélkül. Jönnék a fagyos, hideg akademikusok. Ezek mind vörös ruhában festik Krisztus kék köpenyvel, szépen megfésült hajjal. Gyengéden göndör szakállat a közepén gondosan szétválasztják s egy és ugyanazt a fejmozdulatot, tekintetet adják kézről-kézre egymásnak. A francia művészek ekkor arabs sejknek képzelik s egész életét Algírban játszatják le vele. Ary Scheffer oly édeskésen festette, mint előtte senki sem. Mintha rózsasalajt kevert volna színeibe annak a félelmes férfinak, aki a harmadik napon oly romületet keltett a pokolnak tornácába.

A németek közül Menzel erősen zsidó típusú ifjunak, Uhde csendes, egyszerű, igénytelen nagy szál németnek, Stuck hipnotikus tekintetű nemes rajongónak, Gabriel Max lírai tenoristának, Klinger óriás testi erejű szelíd férfinak. Sasa Schneider szénfekete hajú, halott, sápadt arcú orosznek képzi. A misztikus Hollman Hunt vállas ácsmesternek állítja élénk, amint műhelyében dolgozva fényt és árnyékokot vet a falra, amelyből a falon keresztül képzódik, Burne Johnes Krisztusa bizanc Giotto kévérek.

De nekünk tan valamennyi közt a legszebb, a mi szívünknek legkedvesebb az a tulvilági szépségű Isten-ember, amelylyel a mi hálhatatlan Munkácsynak hódította meg a világot.

Ezer és ezer az alakzat száma, amelyben Krisztus a művészek előtt megjelent. Egész beláthatatlan serege a Krisztusoknak, és valamennyi az igazi, a valódi, az egyetlen.

Ezer és ezer az alakok száma, amelyben az embert találta meg benne, az új művészet ép ellenkezőleg az emberben, az egyszerű, igénytelen jószívű emberben leli fel a magasztosat, az istenit, anélkül, hogy ezt kereste volna.

melyhez szíves felülfizetésekkel hozzá járultak: Steiner Salamonné 4 kor. 4) fill. Grausam Károly és özv. Berger Adolfné 2—2 kor., N. N. 1 kor. 20 fill. Jekel Ferenc, Nyiri Ador és Matuska György 1—1 kor. és Maldaker István 50 fill., Összesen 13 kor. 10 fillérral. Kodra.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunk január 1-én új negyedévébe lépett, — mely alkalommal új előfizetést nyitunk a „Petrozsényi és Vidéke”-re. Kírtatóan, hűen küzdünk azon irányban, azon czélunkért, melyeknek eddig is kifejezői, szerény munkásai voltunk annyi időközön keresztül s melyeknek mindenkor rendíthetetlen zászlóvivői maradtunk. Eleven szellemben, mindenre kiterjedő lapot nyújtunk, mely tájékozást ad nemcsak a helyi életéről, nemcsak annak minden figyelemre méltó fázisáról, hanem a vidék viszonyairól is.

Kérjük, hogy az eddig tanúsított támogatás ne lankadjon, hanem növekedjék folyton. Kérjük előfizetőinket előfizetéseik megújítására s hogy minél számosabb hívet toborozzanak lapunk zászlója alá. A hátralékosokat pedig kérjük *hátralékaik posta fordultával való beküldésére*, mivel a lap tartartása nagy anyagi áldozattal jár.

A „Petrozsényi és Vidéke” előfizetési ára:

egész évre	8 korona
fél évre	4 korona
negyed évre	2 korona
egyesszám ára	20 fillér

KÜLÖNFÉLÉK.

— **B. u. é. k. Kedves olvasóinknak és munkatársainknak szívesen kívánunk boldog újévet.**

— **Királyi kitüntetés.** A király Ő Felsége Dániel Sándor banicai M. Á. V. pályafelügyázót sok évi hű szolgálatának elismeréséül az ezüst érdem kereszttel tüntette ki. A petrozsényi osztálymérnökség f. hó 23-án szűkebb körű ünnepélyesség keretében a saját hivatalos helyiségeiben nyújtotta át a legmagasabb helyről jött kitüntetését. Dániel pályafelügyázónak az összes kartársai, valamint a petrozsényi vontatási és forgalmi szakok vezetői és tisztviselői jelenlétében. A hivatalos ünnepély után a vasúti vendéglő étkező termében sikerült társas ebéd volt az ünnepelt tiszteletére, melyen az osztálymérnök, az államás főnök, valamint az osztálymérnökség tisztviselőinek nejei, továbbá a városbeli intelligenciának számos tagja résztvett. — Felköszöntőt mondtak: Spiegel Sándor osztálymérnök a királyné, Fábri Gyula mérnök az ünnepeltre, Pál Elemér mérnök Stankovits Miklós aradi üzemvezetőre, Rostás Péter pályafelügyázó Dániel kartársára, Takács János pályafelügyázó az osztálymérnökség jelenlegi vezetőjére s központi tisztviselőire és végül Dániel Sándor visszaemlékezve jozsi és humoros beszéd keretében sok évi fáradságos és terhes szolgálatára meghatva mondott köszönetet szeretve tisztelt osztálymérnökének, Spiegel Sándornak, ki e ritka kitüntetés kieszközölését a felsőbb helyen javaslatba hozta. Az egybegyűlt szűkebb körű társaság vig hangulatban maradt együtt Balog Józsi helybeli cigány zenéje mellett a késő esti órákig, miközben még több felköszöntő hangzott el.

— **Halálozás.** Glogoni Andreics Demeter a cs. és kir. 17. sz. hadosztály-ezred őrnagya f. hó 22-én Bécsben elhunyt 45 éves korában. A legszebb férfikorában elköltözött dalias törzstiszt az utóbbi években több ízben ellátogatott Petrozsénybe glogoni Andreics János kir. bányatanácsos-bányaigazgatóhoz s szeretetreméltóságáért s meggyerő fellépéséért társadalmi életünk előkelőbb köréi nagyrabecsülésel s igaz rokonszenvvel fogadták s halála méltán keltett őszinte részvétet, melyről glogoni Andreics János kir. bányatanácsos mint mélyen lesújtott testvér és családja a következő gyászjelentést adott ki:

„Alulírottak mélyen megsomorodott szívvel jelentik, hogy a szerető testvér, sógor illetve nagybátya glogoni Andreics Demeter a cs. és kir. 17. hadosztály-tüzérezred őrnagya Miskolcson, tulajdonosa az arany jubileumi emlékéremnek és a katonai érdeméremnek a vörös szalagon, Bécsben a mai napon 45 éves korában rövid, súlyos szenvedés után meghalt. Drága halottunk beszentelése Bécsben f. hó 23-án történik meg és őt glogoni családi sírboltunkban f. hó 25-én helyezzük örök nyugalomra. Petrozsény, 1906. dec. 22. Emléke örökké élni fog szívünkben! Andreics János és családja.

— **A szeretet ünnepe.** Valamennyiszer esedezs mosolygó gyermekarcot látok, mindig az emlékembe ötlök a

karácsony havas háztetőivel, apró gyertyácskaival, zöld fenyővel és gyermek-örömmel. Mert nincsen szebb, nincsen boldogítóbb valami, mint tudni azt, hogy karácsony van, ami hozta a megváltást a nagyoknak s ami hozta azt a végtelenül jóleső boldogságot az apróknak, amit csak ők tudnak érezni nagy közvetlenséggel, ha megérteni nem is. Van e egyetlen gyermek a világon, akinek egy ilyen estén fel ne dobogna a szíve? Van-e egyetlen gyermek, akinek ha a kis názáreti gyermek nem is hozott ajándékot, de azért az nap nem kétszeresen érzi legalább a szülők szeretetének ama meletét, amely többlet ér minden édességnél, minden meleg ruhánál, minden gyertya fényénél? Nincs. Nem lehet. Ha valahol van nyomor, elrejtve, láthatatlan, van a mi vidékünkön. Annyi szegény ember, annyi kenyér után vágyó gyermek, annyi megváltásért könyörgő éhező. És nálunk is van karácsonyi öröm. A zöld fenyő apró gyertyái messze sugározzák a meleget. Áthat az minden. Át a fagyos jeget, a szegény ember kunyhója falát és beviszi a hó alá is a boldogságot, a megelégedést, ha egy pillanatra is. Mert az öröm olyan madár, a mely könnyen száll le a szegény ember hajlékába is.

Az a sok jó ember, aki valósággal szívével akar segíteni a nyomorgókon most is karácsonyi buzgósággal vették ki részüket az ember szeretet nagy munkájában. Az a hagyományos karácsonyfa mindenütt állt. A szívekben megvolt a szeretet és a gyermekarcokon ott láttuk azt a boldogságot, amit egy ilyen nap idéz a halvány ábrázatra. Kötelesség, kedves kötelesség beszámolni lapunknak azokról a nemes ünnepségről, amik templomokban, iskolákban, hajlékokban lefolyt. Mikor ezt teszük pedig, örömmel gondolunk a közeli pár kedves napra s tudjuk, hogy a hol ilyen sok jótakaró és a szegényen segíteni igyekvő ember él, mint a mi kedves völgyünkben, ott bár lassan, fokozatosan, de általános jólétnek kell elkövetkezni a közel jövőben.

Állami iskola: Az állami iskola egyik tanítási termében olyan megható és valóban nemes ünnepély folyt le december 22.-en délután, amely méltó a feljegyzésre. A gyermekeket annyira szerető, nemeslelkű asszony J a n z a Vazulné úrnő személyesen fáradozott azon, hogy az árva szegény gyermekeknek ez iskolában is örömet szerezzen. 620 koronaért vettek különféle rubát és más egyebet s az örvendő apró embereknek kiosztottak annyi cukrot és annyi édességet, ami bizonyosan megédesítette pár órára azt a hideg napot, amelyen ez a nemes történet történt. S a l l ó Károly igazgató tanító gyönyörű beszéd kíséretében köszöntö meg a nemes adakozók szíves fáradságát s intette a gyermekeket arra, hogy el ne felejtse soha azokat a jó néniket és bácsikat, akik nekik ezt a nagy örömet szereztek. Tudjuk, hogy nem szereti a szerény jótékonyaság a nyilvánosságot. Tudjuk, hogy a bőkezű adakozók nem is gondolnak arra, hogy nekik valaki nemesszivűségüket megköszönje. Mi azonban annyi apró gyermek nevében ezt nyilvánosan kell hogy megtegyük. Kell. Mert mi egy akarjuk halánkat leróni azok iránt, akik a gyermekek iránt való szeretetüknek ilyen módon is jelet tudják adni. Áldja meg őket az isten. És az az öröm, amelyet ők szereztek az árváknak, a szegényeknek: sokszorozva szálljon vissza a házuokra. Tudósításunk nem lenne teljes, ha meg nem említenénk, hogy Váradi Vilmos úr egy darab 10 koronás aranyat küldött be a sokat fáradozó derék tanítótestületnek azzal a meghagyással, hogy azt, mint a K o h n S a m u e l - f e l e a l a p i t v á n y k a m a t á t a n n a k a gyermekeknek adják karácsonyi ajándéknak, aki a magyar nyelvtanulásában a legkiválóbb volt az évben. Ehhez a nemes tethez nem kell kommentár.

Az ev. ref. egyház. A templomban tartotta egyszerű, de megható szeretet ünnepét. A jó öreg K o s a bácsi a tőle megszokott remek beszédben emlékezett meg a nap jelentőségéről, a kis Jézusról, a szegénységről és a gazdagok segítségéről. A közvetlenség melegségével — ható beszéde után osztották ki az ajándékokat, vallásos és hazafias könyveket s édességeket, amik vigyenek megelégedést, azok házaiba, akiknek e földön nem jutott annyi a jóból, hogy maguk is adhatnának azoknak, akinek az nincsen. Az egyházközség elöljárósága most még nem tudja össze állítani beszámolóját, mivel több aláírási ív nem érkezett be, a legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

A Felsőzsilvölgyi Köszönbánya Részvénytársulat. Szintén 31 szegény gyermeket ruházott fel szép ünnepély keretében, melyen a banya főfelügyelőjének nemes lelkű neje, Pauk Rezsőné úrnő is részt vett családjával, hogy együtt örvezzék a szegény gyermekekkel a Jézuska eljöttének. Az ünnepélyen a gyermekek szavaltak, énekeltek igen szíven, ami dicséretére válik derék tanítójuknak Feiler Lajosnak.

Az evang. négyelet. Az evangélikus templom is díszit ültött a szeretet eme gyönyörű ünnepén. A templom hajójában karácsonyfa állt s az evangélikus négyelet választmányának minden szépért, nemesért lelkesülő tagjai H e n r i c h V i k t o r n é ú r n ő elnöklése mellett sok-sok gyermektől körülvéve álltak a karácsonyfa alatt. P e l g e r l e k é s z m e g h a t ó a n s z é p b e s z é d b e n i n t e t t e a gyermekeket az ur Jézus szeretetére, majd a választmány tagjai ki osztották az ajándékokat, melyből minden gyermek kapott, hogy így az öröm közös legyen. Meg kell említenünk, hogy a gyermekek ez ünnepség keretében a mi édes, szép magyar nyelvünkön verseket mondtak, a jelen voltak nagy öröme.

Salgótarjáni Köszönbánya R.-Társ. petrozsényi banyaigazgatósága, mint minden esztendőben, úgy most is nagyobb összeggel járult hozzá a szegény munkások gyermekeinek felségítéséhez. Minden telepen összehívták a szegénysorsu, de jóelőmeneteli tanulókat, kiket aztán a melegen érdeklődő banyaigazgatóság téli ruhával, lábbelivel, kalappal látott el, hogy a hidegebb napokban is tudják majd látogatni az iskolákat. Azok pedig a kik figyelemmel kísérik a nemes igazgatóság ezirányú működését, hálával gondolnak azokra a ténykedésekre, amikkel társadalmi életünkben nap-napután találkozunk.

— **A farsang fecskeje.** A petrozsényi polgári olvasókör január hó 12-én a Wáner szálloda nagytermében tartandó táncestélyre íránt úgy Petrozsényben, mind a vidéken nagy érdeklődés nyilvánul. És nem ok nélkül. Ez lesz nálunk az idei rövid — 35 napos — farsang első táncvigalma, melynek főnyes sikerét már a rendezők alábbi névsora is biztosítja: M a r e k M ó r e l n ö k , P i c k S . S t e r n b e r g B . a l e n ö k , V a r j a s s y I . t í t k á r , K r a u s z J . p é n z t á r n o k , U l m a n L . e l l e n ö r . R e n d e z ő k : A z z a l a B . J . F e h é r I . B e r k o v i t s M . G r o s s H e r m a n , H a c k e r M á r t o n , H a l á s z S á n d o r , H e r z A r n o l d , S c h w a r z Z s i g m o n d , S z e k e l y J e n ő , V á r a d i V i l m o s . G e r b e r t B . t . i . e l n ö k . D r . A b r á h a m J ó z s e f , F ö l d e s M i k s á t á n c r e n d e z ő i f j u s á g a l e l n ö k e i . T á n c r e n d e z ő i f j u s á g : B a r t e l J ó z s e f , B e r k o v i t s M ó r , C z i r b e s z D e z s ő , D a r v a y I s t v á n , E r d ő d y G y ö r g y , F e r e n c y E m i l , F i a l k o v s z k y L á s z l ó , G ö r g h D á n i e l , G r o s z J a k a b , G r o s z J e n ő , G y ö r k e F e r e n c , H a l á s z A n d o r , H o n i z S i m o n , i f j . J o á n o v i t s J á n o s , i f j . J u n g e r J ó z s e f , K a k a s J e n ő , K l e i n B e n á t , K l e i n H e n r i k , K l e i n M a n ó , K o t o r o j P é t e r , K ö p p i c h A r t h u r , K o h n R e z s ő , N e u l á n d e r O t t ó , P á l E l e m é r , P a p p K á r o l y , P o p o v i t s M i h á l y , R o s e n t h a l M a n ó , R ó t h M a n ó , R o t t e r F . S c h ä f f e r H . S c h ä f f e r L . S c h u s z t e r S á m u e l , S p i r s i t z k y G y u l a , S p i t z e r J e n ő , S t e i n e r R e z s ő , S t e i n e s A r t h u r , S t e r n M i k l ó s , S z á s z e r J a k a b , S z á s z e r O t t ó , S z á s z e r S i m o n , T r i b u s z A l a d á r , U l k J ó z s e f , U n g á r S á n d o r , V a n k N i k o d é m , V a r j a s s y B é l a , i f j . V a r j a s s y I s t v á n , V a t z u l e r J ó z s e f , W e i n b e r g e r S . T ö r k M ó r c i g á n y v a j d a .

— **Köpenick Petrozsényben.** Mult december hó 28-án Hunyadvármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott, melynek minket különösen s közvetlenül érdeklő tárgya volt az az interpelláció, melyet Maderspach Viktor biz. tag intézett a vármegye alispánjához. Azt kérdezte Maderspach az alispántól, hogy van-e tudomása arról, hogy Petrozsényben tisztú uniformisba öltözött egyének nemcsak a hatóságokat, hanem a bekes polgárok lakásába behatolva azokat zaklatják, kiszállási, eljárási költségeket hajtának be s a köpenicki alkapolitány székházamosságára emlékeztető eljárással valósággal felháborítják a határszél közönségét. Eseteket sorolt fel a petrozsényi határszéli kirendeltség tulkapásainak illusztrálására. Miként a neve is mutatja: határrendőri feladat képezi a „határszéli kapitányság” teendőjét, tehát a petrozsényi kirendeltséget is. E helyett azonban a belrendészeti intézkedésekkel üldözik a lakosokat, korlátlanul rendelkeznek a községi rendőrökkel s azokat köteleességük teljesítésétől elvonva oly eljárásra használják fel, melyekkel a főszolgabíró, mint rendőrhatalóság és a községi előjáróság főle helyezik magukat s annyi kellemetlenséget okoznak, hogy az egész határrendészeti intézményt valósággal gyűlöltté tették a közönség előtt. A hatáskörtulépésnek, a törvénytelenségeknek egész sorozatát említe interpellációjában Maderspach s a törvényhatósági bizottság tüntető helyessé fogadta az interpellációt, melyre az alispán azonnal válaszulva kijelentette, hogy a felsorolt sérelmekről tudomása nincsen s kérte interpellátót, hogy konkrét eseteket írásba foglalva sorolja fel s adja be és ő, — amennyiben hatásköréhez nem tartozik — orvoslás végett felír a belügyminiszterhez s gondoskodni fog, hogy a hatásköri összeütközések elő ne forduljanak, a közönség indokoltan zaklatása megszűntessék. Maderspach Viktor ezt megígérte. (Hírlapírói kötelességünkhöz képest tárgyilagosan ismertetjük a speciál rank vonatkozó ügyet, melynek fejleményét figyelemmel kísérjük s minthogy a kérdéseket közvetlenül érinti, még visszatérünk reá. Természetesen, — mint mindenkor — eltekintünk a személyi vonatkozásokról. Szerk.)

Szerkesztői üzenetek.

L. B. Budapest. Legyen szerencsénk, Rövid, egyszerű, értékes: ez a mértékünk.

M. E. Vulkán. Amint látja, felhasználjuk. Köszönjük.

Alixis, Jélszó. B. u. é. k. Ezt azonban igazán szívesen mondjuk.

Lupény. És a tudósítás? Ugyan, ugyan öreg!

Leány Helyhen. Engedjen meg nagysád, de nem fogjuk Szep, szép, de . . .

Tanár H. Minden esetre közölni fogjuk. Csak minél gyakrabban.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

HIRDETÉSEK:

Értesítés.

Egy egészséges butorozott szoba magán személynek január 1-től kiadó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

A legjobb magvakat

A legnemesebb fákat

A legszebb virágokat

A legdivatosabb csokrok és koszorukat

friss élővirágokból a legjobb minőség szavatolása mellett szállítja

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari-szállító mag- és virágkereskedése **TEMESVÁROTT**

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad a lap kiadóhivatala.

Bérbeadandó üzlet Algyógyfürdőn.

Vendéglő 10 berendezett vendégszobával, külön lakszoba, korcsma és üzlethelyiséggel, szép nyári kerttel, tekepályával, konyhák, pince, nagy külön udvar, istálló színnel, jégverem, szivattyús kut és több mellék helyiséggel. — Dohány és italmérési engedélye van.

Mintegy 30 hold szántó, két gyümölcsös kerttel együtt, vagy anélkül 1907. január esetleg február hó 1-től 1. esetleg több évre bérbe adom. Bővebb felvilágosítást csakis komoly reflektálóknak készséggel szolgál a tulajdonos

Reiszner József, vegyeskereskedő Petrozsény.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Perozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelt tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmészebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

A legelőkelőbb orvostanások által ajánlott és a kiállításokon aranyérmekkel és ismertetéssel kitüntetett

Esterházy-cognac,

mely a közönség kedvence itala mindenütt kapható.

Központi iroda:

Gróf Esterházy Géza-féle cognacgyár

BUDAPEST

V. ker., Nádor-utca 16.

Értesítés

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, miszerint Budapestről művészi körutazást téve, Petrozsénybe jöttem s itt tartózkodásom idejére

festészeti műtermet

rendeztem be, ahol készítek **természet** vagy **fénykép után életnagyságu arcképeket** olajban vászonra, mellkép nagyságtól kezdve egész életnagyságig hű kivitelben, felelősség mellett.

Elvállalok minden e szakba vágó munkákat, **oltár- és szentképek** festését, régi képek kitisztítását, vagy kijavítását, megrendelésre **táj- és életképeket.**

A legszebb és legbecsebb családi ereklye szerettei arcképe, a a legszebb családi megkepek, ugyszintén kegyeletes dolog az elhunytak-

nak arcképeit is megörökíteni ténykép után a család számára, melyeket hűen, felelősség mellett, — arc, haj, szem szín megmagyarázása után — legrövidebb idő alatt itt helyben készítek.

A művészet iránt érdeklődő urak és urnók műtermemben mindig szívesen láttatnak.

Kegyes pártfogásukat kéri

Vasadi Kalicza Károly,
akad. festőművész.

Egy jó házból való és szolid fiú

tanulónak felvétetik

GROSZ HERMAN fűszerkereskedésében Petrozsény.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle
pemetefü **cukorkánál**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-féle** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak **RETHY-féle** fogadjunk el!